

Bharat Chandak
SATYA ELECTRICALS

DO.PORB, Laxmi, Legend, NAVELLE, ANDALIAN, Finolux, G.K.L.O.S, USHA, PHILIPS, GreatWhite, SIEMENS

Tapadia Market, Chain Sukh Road, Latur-413512
Ph : (O) 243678, 244458, 250776, (R) 242018
Email:satyaelectricals@rediffmail.com

लातूर वर्ष ४ थे अंक २२० वा शुक्रवार दि.२१ फेब्रुवारी २०२५ पृष्ठे ४ स्वागत मूल्य २ रु.

राज्य शासनाच्या नोकऱ्यांमध्ये १६ टक्क्यांनी घट

मुंबई : मागच्या काही दशकांपासून महाराष्ट्र राज्य शासनातील नोकरदारांची संख्या कमातीची घटली असून अल्पसंख्याक समुदायातील कर्मचाऱ्यांचीही संख्या रोडावली आहे. त्यामुळे नोकरवर्गातील वैविध्य कमी झाल्याचे सांगितले जात आहे. तर विविध सामाजिक घटकांना मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी आखलेल्या धोरणामुळे २०१५ ते २०२३ या काळात आरक्षित गटातील कर्मचाऱ्यांची संख्या ६८.४ वरून वाढून ७१.९ टक्क्यावर पोहोचली आहे. तर ख्रिश्चन, मुस्लीम आणि जैन या अल्पसंख्याक

समुदायातील कर्मचाऱ्यांची संख्या या काळात ४.७४ टक्क्यावरून ४.०८ टक्क्यावर आली आहे. महाराष्ट्र सरकारच्या अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाने जाहीर केलेल्या आकडेवारीनुसार २०१५ ते २०२३ या काळात महाराष्ट्र सरकारमध्ये कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांची संख्या ५.७९ लाखांवरून कमी होऊन ४.७८ लाखावर आली आहे. राज्य सरकारच्या एकूण जागा ७.२४ लाख इतक्या आहेत. याचा अर्थ राज्य सरकारकडे सध्या ३४ टक्के जागा रिक्त आहेत. प्रति लाख लोकसंख्येमागे ५७० पदे मंजूर असताना

सध्या प्रति लाख लोकसंख्येमागे फक्त ३७७ कर्मचारी काम करत आहेत. राज्य सरकारच्या एकूण कर्मचारी संख्येत घट झाली असली तरी उपेक्षित घटकांना नोकरीत स्थान दिल्यामुळे त्या वर्गाची संख्या वाढली आहे. ज्यामध्ये महिला, अनुसूचित जाती आणि जमाती, भटक्या जमाती, विशेष मागासवर्ग आणि इतर मागासवर्गांचा समावेश आहे. राज्य सरकारच्या नोकऱ्यांमध्ये महिला वर्गाचे प्रतिनिधित्व २०१३ साली १८.३२ टक्के होते, ते वाढून आता २०२३ साली २३.४७ टक्के झाले आहे.

आनंदगाव येथील शिव स्मारकास खा बजरंग सोनवणे, आमदार नमिता मुंदडा यांच्याकडून वंदन

केज/प्रतिनिधी आनंदगाव येथे छत्रपती शिवरायांचा शिवस्मारक अश्वारूढ पुतळा उभारण्यात आलेला आहे. बीड लोकसभेचे खासदार बजरंग सोनवणे यांनी आनंदगाव येथे भेट देऊन छत्रपतींच्या शिवस्मारकास वंदन केले. सुशोभीकरणासाठी लागणारी मदतही आपण करू असा शब्द त्यांनी दिला. सोमवार रोजी केज विधानसभा मतदारसंघाच्या आमदार नमिता अक्षय मुंदडा यांनी आनंदगाव येथे भेट देऊन शिवस्मारकास वंदन केले. गाव समृद्धीसाठी सर्वोत्परी मदत करण्यात येईल असे मत आमदार मुंदडा यांनी व्यक्त केले. यावेळी गावातील नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

चिपळूण - संगमेश्वर मतदारसंघातील लोकप्रिय आमदार शेखरजी निकम यांचे चिरंजीव अनिरुद्ध शेखर निकम यांचे दुबई एअरपोर्ट येथे स्वागत करताना दुबईतील उद्योजक जाकीर बगदादी, अश्रफ बेबल, अकीब खेरडकर, दिलबर खेरडकर

केज शहरात आश्वरूढ छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा पुतळा लावल्याने शिवप्रेमीत उत्साह संचारला

केज/प्रतिनिधी अनेक दिवसांपासून केज शहरात छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा पुतळा असावा अशी अनेक शिवप्रेमींची मागणी होती. हि गत अनेक दिवसांपासूनच्या मागणीला अखेर शिवप्रेमी ची ईच्छा पूर्ण झाली असून शिवजन्मोत्सव निमित्त साधून छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा अश्वारूढ पुतळा मध्यरात्री उभारण्यात आला. हि बातमी शिवप्रेमी मध्ये समजताच आनंद उत्सव साजरा करण्यात आला

युथ फॉर जॉब फाऊंडेशनचा दिव्यांगकरिता निओ मोशन प्रकल्प

युथ फॉर जॉब फाऊंडेशन निओ मोशन प्रकल्पाचे प्रोग्राम लीड सूर्यकांत फडके सर, प्रशिक्षक प्रियांका लब्दे व हर्षद कासले यांनी या कार्यक्रमाचे मुंबई स्टीफन हायस्कूल येथे आयोजन केले होते. स्टीफन हायस्कूल कॉलेजचे हेडमास्टर मान. जीवन वाडते सर यांच्या शुभहस्ते किटचे वाटप करण्यात आले. युथ फॉर जॉब फाऊंडेशनचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी मीरा शेनोय मॅडम तसेच

प्रोग्राम हेड समीर सर यांच्या निओ मोशन या प्रकल्पामुळे दिव्यांग युवकांनी स्वावलंबन ते सक्षमतेकडे पहिले पाऊल उचलले असे म्हणायला हरकत नाही.

नवी मुंबई / के. एच. हनवते :- युथ फॉर जॉब फाऊंडेशन आयोजित निओ मोशन या उपक्रमांतर्गत मुंबई तसेच नवी मुंबई शहरातील २५ दिव्यांग युवकांना आज बजाज तर्फे निओ मोशन इ वाहन वाटप करण्यात आले या कार्यक्रमाला सोशल वेलफेअर कमिशनर रविराज इलवे सर तसेच समाज कल्याण विभाग कार्याध्यक्ष संगीता गायकवाड मॅडम उपस्थित होत्या या उपक्रमांतर्गत दिव्यांग युवकांना युथ फॉर जॉब फाऊंडेशन द्वारा प्रशिक्षण देऊन त्यांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करण्यासाठी बजाज तर्फे निओ मोशन वाहन देण्यात आले आहे. या प्रशिक्षित युवकांना झोमॅटोसारख्या नामांकित कंपनीमध्ये डिलीव्हरी पार्टनर म्हणून स्वतःची एक नवीन ओळख निर्माण करता येणार आहे. ज्यामुळे दरमहा १५ ते २० हजार कमवून आपला तसेच कुटुंबाला आर्थिक हातभार लावू शकतील.

नेरूळ कामगार नाका येथे संयुक्त जयंती उत्सव जल्लोषात साजरा

नवी मुंबई / के.एच. हनवते :- १९ फेब्रुवारी २०२५ रोजी नेरूळ कामगार नाका नवी मुंबई येथे संत रविदास महाराज, संत सेवालाल महाराज, संत गाडगेबाबा, छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या जयंती निमित्त कामगार एकता युनियन नेरूळ नवी मुंबई यांच्या वतीने एक वज्रमूठ समाज एकजुठ समस्त नवी मुंबईकर यांच्या वतीने आयोजित केलेल्या संयुक्त जयंती उत्सव कार्यक्रमाला सहभागी चर्मकार समाजसेवक गोविंद दत्त वेताळ, समाजसेवक दिगंबर काळे, नाका कामगार नवी मुंबई जिल्ह्यक्ष कोंडीबा हिंगोले, आणि नेरूळ नाका अध्यक्ष श्री गजानन महाजन, अंकुश रामू चव्हाण, दिनेश गुप्ता, समाजसेवक महेश डोंगरे, यांच्या पुढाकाराने गटई कामगार समाज बांधव व नाका कामगार समाज बांधव शेकडोंच्या संख्येत उपस्थित राहून कामगार एकता युनियन समाज बांधवांनी एकतेची वज्रमूठ दाखवून दिली व या कार्यक्रमास सर्वांनी उपस्थितीत राहून कार्यक्रमाची शोभा वाढवली त्याबद्दल सर्वांचे मनःपुर्वक जाहीर अभार व सर्वांना जयंती दिनाच्या हार्दिक शुभेच्छा. ! देऊन गण भेदी घोषणा दिल्या जय महाराष्ट्र, जय शिवराय, संत रविदास महाराज की जय, जय भीम तसेच नवी मुंबईतील समस्त गटई कामगारांना सुचना देण्यात येते की नवी

मुंबई महानगरपालिकेतर्फे ज्यांचे फुटपाथ मोकळ्या जागेवर पात्र गटई कामगारांना नवी मुंबई महानगरपालिका परवाना विभागातर्फे पात्र यादीनुसार १३६ कामगारांना व सिडको तर्फे ५४ जागा परवाना धारकांना मूळ कागदपत्राची आवश्यकता लागेल ते तयार ठेवावे आणि त्यासाठी नवी मुंबई महानगरपालिका अधिकाऱ्यांशी संपर्क करावा असे जाहीर करून कार्यक्रम संपन्न केला.

मुरुड येथील रुग्णालय बनले धोकादायक : उपजिल्हा रुग्णालयाचे बांधकाम सुरु होण्यासाठी पालकमंत्र्यांनी घावेत निर्देश-मा. आ. धिरज देशमुख यांची मागणी

लातूर/प्रतिनिधी :- लातूर तालुक्यातील मुरुड येथील ग्रामीण रुग्णालयातील छताच्या प्लास्टर सह छताचा काही भाग कोसळल्याची घटना घडली. खाटेवर रुग्ण नसल्यामुळे जीवितहानी झाली नाही. ही इमारत धोकादायक झालेली असतानाही येथे उपजिल्हा रुग्णालयाचे बांधकाम केले जात नाही. यात अक्षम्य दिरंगाई होत असल्याने लातूरचे पालकमंत्री श्री शिवेंद्रसिंह राजे भोसले यांनी लक्ष घालून तातडीने उपजिल्हा रुग्णालयाचे काम सुरु करण्याचे निर्देश घावेत अशी मागणी लातूर ग्रामीणचे माजी आमदार श्री धिरज विलासराव देशमुख यांनी केली. माझ्या सततच्या पाठपुराव्यामुळे ८-२०२३ मध्ये मुरुड येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे उपजिल्हा रुग्णालयात

रुपांतर करण्यासह २५.४७ कोटी रुपयांच्या कामास शासनाने मंजुरी प्रदान केली. ८-२०२४ मध्ये या कामाची निविदा स्विकृत करून कार्यारंभ आदेश देण्यात आला, परंतु नवीन इमारतीच्या बांधकामाची अद्याप सुरुवात झालेली नाही. त्यामुळे रुग्ण व डॉक्टरांची प्रचंड गैरसोय होत आहे. शासनाच्या अक्षम्य दिरंगाईमुळे सध्या मोडकळीस आलेल्या ग्रामीण रुग्णालयाच्या इमारतीमध्ये डॉक्टर व आरोग्य कर्मचाऱ्यांना आपला जीव मुठीत घेऊन रुग्णसेवा करावी लागते

आहे. रुग्णांनाही जीव धोक्यात घालून येथे उपचारासाठी यावे लागत आहे. याची गंभीर दखल घेऊन लातूरचे पालकमंत्री व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री श्री शिवेंद्रसिंह राजे भोसले यांनी तातडीने हे काम सुरु करण्याचे निर्देश घावेत अशी माझी मागणी आहे असे लातूर ग्रामीणचे माजी आमदार श्री धिरज विलासराव देशमुख यांनी सांगितले.

प्रधानमंत्री आवास योजनेचे बांधकाम लवकरात लवकर पूर्ण करावे- आयुक्त बाबासाहेब मनोहरे

लातूर/प्रतिनिधी :- लातूर शहर महानगरपालिका प्रधानमंत्री आवास योजने अंतर्गत पात्र लाभार्थ्यांसाठी शासनामार्फत २२ कोटी निधी प्राप्त झालेला आहे. सर्व लाभार्थी यांना आवाहन करण्यात येत आहे की मनपामार्फत मिशन मोड मध्ये दोन दिवसांमध्ये निधी वाटप करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. लातूर शहर महानगरपालिका प्रधानमंत्री आवास योजना लाभार्थी यांनी महापालिकेच्या संबधीत अधिकारी यांच्याशी संपर्क साधून आपल्या बाबासाहेब मनोहरे यांनी केले आहे.

जागेची पाहणी करणे करीता कळवावे. नविन बांधकामाकरीता १ लक्ष रु. प्लॅथ पर्यंत बांधकाम केल्यास १ लक्ष रु व तसेच बांधकाम पुर्ण करुण प्रधानमंत्री आवास योजनेचा लोगो व नाव पॅट केल्यानंतर उर्वरीत ५० हजार रु हसा तात्काळ वितरीत करण्यात येईल. तरी सर्व लाभार्थी यांनी या योजनेचा लाभ घ्यावा असे आवाहन आयुक्त

संपादकीय....

अहवालातून
आर्थिक चिकित्सा

१६ व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष अरविंद पानगडिया यांच्या हस्ते या अहवालाचे प्रकाशन नवी दिल्ली येथे झाले. त्यानिमित्ताने या अहवालातील ठळक निष्कर्ष आणि महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची चिकित्सा करणारा हा लेख.

दावोसच्या जागतिक आर्थिक परिषदेत महाराष्ट्रात १५ लाख कोटीपेक्षा अधिक गुंतवणुकीचे सांमजस्य करार तसेच विक्रमी गुंतवणूक झाल्याबद्दल किती वाहवा करण्यात आली. पण त्यानंतर दोनच दिवसांत निती आयोगाने २०२३ या आर्थिक वर्षाआधारे प्रकाशित केलेल्या वित्तीय आरोग्य निर्देशांक अहवालातील निष्कर्षाने तरी राज्यकर्त्यांचे डोळे उघडतील अशी आशा करू या. वित्तीय निर्देशांकात ओडिशा, छत्तीसगड, गोवा, झारखंड, गुजरातनंतर महाराष्ट्र सहाव्या क्रमांकावर आहे.

वास्तविक ओडिशा, छत्तीसगड ही तुलनेत मागासलेली राज्ये आर्थिकदृष्ट्या संपन्न महाराष्ट्राच्या गणतीतही असण्याची शक्यता नव्हती. पण ही राज्ये आता पुढे गेली आहेत. त्याआधी पंतप्रधानांच्या आर्थिक सल्लागार परिषदेने सादर केलेल्या अहवालात गेल्या दशकभरात राष्ट्रीय पातळीवर सकल राज्य उत्पन्नात महाराष्ट्राचा वाटा हा १५ टक्क्यांवरून १३ टक्क्यांपर्यंत घटल्याचा निष्कर्ष काढण्यात आला. गेल्या दहा वर्षांत आर्थिक आघाडीवर महाराष्ट्राची घसरण झाल्याचे स्पष्ट निरीक्षण पंतप्रधानांच्या आर्थिक सल्लागार परिषदेनेही नोंदविले आहे.

रिझर्व्ह बँकेच्या राज्यांच्या वित्तीय कामगिरीबाबतच्या अहवालातही महाराष्ट्राबद्दल आशादायी चित्र नव्हते. निती आयोगाने याआधी राज्यांच्या निर्यातीबाबतच्या कामगिरीचा घेतलेल्या आढाव्यातही तमिळनाडूने आघाडी घेतली. याशिवाय राज्यातून होणार्या निर्यातीत गुजरातने महाराष्ट्राला मागे टाकले. एकूण निर्यातीत महाराष्ट्राचा वाटा घटला. अहवालातील निष्कर्षांसाठी निती आयोगाने काही प्रमाणके निश्चित केली होती. त्या आधारे राज्यांची क्रमवारी करण्यात आली आहे. ओडिशाची वित्तीय परिस्थिती सुधारण्यात खाणींचे स्वामित्व धन तसेच उद्योगाच्या माध्यमातून मिळणार्या कराचा मोठा वाटा आहे. छत्तीसगडला कोळसा खाणींच्या लिलावांमधून मोठ्या प्रमाणावर आर्थिक फायदा झाला.

राज्यांच्या व्यवसाय सुलभता (ईझ ऑफ डुइंग बिझनेस) यादीत गेल्या काही वर्षांत महाराष्ट्राला कधीच आघाडीचे स्थान मिळालेले नाही. तमिळनाडू, तेलंगणा, कर्नाटक ही दक्षिणेकडील राज्ये व्यवसाय सुलभतेत महाराष्ट्राच्या पुढे होती. थोडक्यात, एखाद दुसऱ्या नव्हे सर्वच यंत्रणांचे निष्कर्ष विरोधात गेल्याने महाराष्ट्र कुठे तरी कमी पडत असल्याचे वास्तव मान्य करावे लागेल. थेट विदेशी गुंतवणुकीत महाराष्ट्राने देशात अजूनही पहिला क्रमांक कायम ठेवला आहे हीच तेवढी समाधानाची बाब.

कोणत्याही देशाच्या वा राज्याच्या आर्थिक विकास प्रक्रियेत, राजकीय नेतृत्व, राजकीय इच्छा शक्ती, धोरणे आणि त्यांची अंमलबजावणी करणारी प्रशासन यंत्रणा अशी महत्त्वाची यंत्रणा असते. त्यातही राजकीय नेतृत्व सगळ्यात महत्त्वाचे असते. त्यामुळे विकासाच्या बाबतीत चांगले झाले की श्रेय जसे या नेतृत्वाला मिळते, तसे काही चूक झाल्यास दोषही त्यावरच येतो. राज्यांच्या वित्तीय परिस्थितीचे अवलोकन करताना देशाच्या अर्थव्यवस्थेच्या दृष्टीने महत्त्वाची असणारी १८ राज्ये सार्वजनिक खर्चात दोन तृतीयांश, तर महसुलाच्या दृष्टीने एक तृतीयांश एवढा वाटा उचलतात.

त्यामुळे या राज्यांच्या वित्तीय स्थितीचे अवलोकन करणे महत्त्वाचे होते. हा अहवाल राज्यांच्या वित्तव्यवस्थेच्या महत्त्वाच्या पैलूंवर प्रकाश टाकतो, ज्यामध्ये पारदर्शकता, मर्यादित एकत्रित करणे आणि शाश्वत सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापनाचे महत्त्व अधोरेखित करणे हे उद्दिष्ट होते. वित्तीय स्वस्थ निर्देशांक पाच उपनिर्देशांकांचा वापर करून राज्यांचे मूल्यांकन करते. खर्चाची गुणवत्ता, महसूल एकत्रित करणे, वित्तीय विवेकबुद्धी, कर्ज निर्देशांक आणि कर्ज शाश्वतता. हा अहवाल तयार करण्यासाठी केंद्राचा आधार निती आयोगाने घेतला आहे. याशिवाय 'सुधारणा निर्देशांक' आणि 'कमतरता निर्देशांक' असे दोन पूरक निर्देशांकेद्वारे यात समाविष्ट करण्यात आलेले आहेत.

महाराष्ट्र सहाव्या स्थानावर का? राज्याचा एकत्रित खर्च (महसुली आणि भांडवली) सकल राज्य उत्पन्नाच्या १३.४ टक्के आहे. तसेच देशाची सरासरी १५.७९ टक्के आहे. सामाजिक आणि आर्थिक क्षेत्रातील खर्चाचे प्रमाण अन्य मोठ्या राज्यांच्या तुलनेत कमी आहे. एकूण खर्चाच्या तुलनेत आरोग्यावरील खर्च ४.३ टक्के आहे. अन्य मोठ्या राज्यांत हेच प्रमाण ५.७ टक्के आहे. वाढत्या खर्चांमुळे अधिक वित्तीय तूट निर्माण झाली आहे जी राज्याच्या दृष्टीने चांगली नाही. तसेच २०१८-१९ पासून कर्जाच्या प्रमाणात वर्षाला ९.९२ टक्के वाढ होत आहे. यामुळे महाराष्ट्र राज्याची घसरण झालेली दिसून येते. सर्वोत्तम कामगिरी करणारी राज्ये ओडिशा : कमी वित्तीय तूट, मजबूत कर्ज व्यवस्थापन आणि प्रभावी भांडवली खर्च धोरणांमुळे कर्ज निर्देशांक आणि कर्ज शाश्वततेमध्ये ओडिशा प्रथम क्रमांकावर आहे. छत्तीसगड : कर्ज निर्देशांक आणि खाणकामातून महसूल वाढीमध्ये बळकट असलेल्या राज्याने दुसरे स्थान मिळवले. गोवा : उच्च कर कार्यक्षमता आणि कररहित महसूल निर्मितीमुळे महसूल एकत्रित करण्यात उत्कृष्ट असलेले राज्य तिसऱ्या स्थानावर आहे. आकांक्षा बाळगणारी राज्ये : पंजाब, केरळ आणि पश्चिम बंगाल सारख्या राज्यांना कर्ज स्थिरता आणि महसूल एकत्रित करण्यात आढावांचा सामना करावा लागला, ज्यामुळे वित्तीय सुधारणांची आवश्यकता अधोरेखित झाली. उप-निर्देशांक अंतर्दृष्टी खर्चाची गुणवत्ता : मध्य प्रदेश आणि छत्तीसगड सारख्या राज्यांनी सामाजिक आणि आर्थिक सेवनां प्राधान्य दिले, त्यांच्या खर्चाचा मोठा भाग आरोग्य आणि शिक्षणासाठी वाटच केला. तथापि, पंजाब आणि राजस्थानसारखी राज्ये भांडवली खर्चात मागे पडली, ज्यामुळे दीर्घकालीन विकासात्मक उद्दिष्टांवर परिणाम झाला. महसूल संकलन : ओडिशा, गोवा आणि छत्तीसगड यांनी खाणकाम आणि औद्योगिक उपक्रमांमधून मिळणार्या कररहित महसुलाचा वापर करून महसूल संकलनात आघाडी घेतली. बिहार आणि पश्चिम बंगाल सारख्या राज्यांनी कमी स्व-कर महसुलाचा सामना केला, केंद्रीय हस्तांतरणांवर जास्त अवलंबून राहिले.

मराठी साहित्यात 'आहे मनोहर तरी गमते उदास' अशी प्रचलित म्हण आहे. सर्व काही चांगले असतानाही विनाकारण उदास भावना निर्माण करणारी मनस्थिती या म्हणीतून समोर आणली जाते. सध्या महाराष्ट्रात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखालील महायुतीचे जे सरकार आहे त्या सरकारच्या एकूण कारभाराबाबत आणि

मनस्थितीबाबतसुद्धा ही म्हण चपखल बसते असे सध्या तरी दिसत आहे. विधानसभेच्या निवडणुकीमध्ये राज्यातील मतदारांनी महायुतीवर मोठ्या प्रमाणात विश्वास दाखवून प्रचंड असे बहुमत महायुतीच्या पाठीशी उभे केले असूनही या महायुतीचे नेतृत्व करणारे जे तीन प्रमुख नेते आहेत व या नेत्यांच्या नेतृत्वाखालील जे त्या पक्षाचे आमदार आणि कार्यकर्ते आहेत त्यांनी गेल्या काही दिवसांमध्ये केलेली विधाने असो किंवा कारवाया असो ते पाहता सर्व काही आलबेल आहे असे म्हणता येत नाही.

राज्याचे उपमुख्यमंत्री आणि माजी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी दोन दिवसांपूर्वी मंत्रालयात पत्रकार परिषदेमध्ये बोलताना आमच्यामध्ये कोणतेही 'कोल्ड वॉर' नाही असे स्पष्टीकरण दिले असले तरी आणि सरकारमध्ये कोणतीही समांतर यंत्रणा कार्यरत नसल्याचा

खुलासा केला असला तरीही मुख्यमंत्रिपद गेल्यावर आणि उपमुख्यमंत्रिपद मिळाल्यावर एकनाथ शिंदे नाराज आहेत हे अजूनही लपून राहिलेले नाही. गेल्या काही दिवसांमध्ये झालेल्या अनेक महत्त्वाच्या बैठकांना त्यांनी दांडी मारली आहे. त्याशिवाय मंत्रालयात एक मुख्यमंत्री वैद्यकीय सहाय्यता कक्ष असताना उपमुख्यमंत्री वैद्यकीय सहाय्यता कक्ष हा नवीन उपक्रमही त्यांनी सुरू केला आहे.

सरकारी पातळीवर आयोजित काही बैठकांना अनुपस्थित राहून त्याच कालावधीमध्ये एकनाथ शिंदे यांनी पक्षीय पातळीवर काही बैठकांना हजेरी लावली होती अशाही गोष्टी समोर आल्या आहेत. तर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनीसुद्धा शिवसेनेच्या आमदारांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी काही माजी आमदार आणि खासदारांची सुरक्षा व्यवस्था कमी केली आहे. एवढेच नाही तर गेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीचा अजेंडा आधीच बाहेर आल्यामुळेही मुख्यमंत्र्यांनी संताप व्यक्त केला असून अशा प्रकारे पुन्हा घटना घडल्या तर कारवाई करण्याचा इशाराही दिला आहे. दुसरीकडे अजूनही रायगडसारख्या जिल्हाच्या पालकमंत्रिपदाचे घोंगडे भिजत

सत्तेवर आल्यानंतर सर्वात समतोल पद्धतीने आणि सर्वांना सामावून घेण्याचे काम अजित पवारच करत असल्याचे दिसत आहे. जरी मर्यादांमधील सारंपाच्या हत्येवरून त्यांचे जवळचे मंत्री सहकारी धनंजय मुंडे यांचे राजकीय अस्तित्व धोक्यात आले असले तरी त्या विषयावरूनसुद्धा अजित पवार यांनी सावध भूमिका घेतली आहे. महत्त्वाचे म्हणजे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखालील भारतीय जनता पक्ष किंवा एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वाखालील शिवसेना या पक्षांसोबत कोणताही संघर्ष होणार नाही याची काळजीपूर्वक दक्षता अजित पवार घेताना दिसत आहेत.

मध्यंतरी राष्ट्रवादीच्या काही नेत्यांनी आणि कार्यकर्त्यांनी जरी शिवसेनेत प्रवेश केला असला, तरी त्याबाबतही अजित पवार यांनी मवाळ भूमिका घेतली होती. अशा प्रकारे युतीच्या सरकारमध्ये अनेक महत्त्वाचे नेते सरकारचे नेतृत्व करत असतात तेव्हा सर्वच नेत्यांनी आणि त्यांच्या पक्षातील कार्यकर्त्यांनी काळजीपूर्वक वागणे गरजेचे असते. एकनाथ शिंदे यांना आपल्या देहबोलीतून आणि कार्यशैलीतून आपण नाराज नाही हे दाखवू द्यावे लागणार आहे. शिवजयंतीच्या

निमित्ताने शिवनेरी किल्ल्यावर देवेंद्र फडणवीस, एकनाथ शिंदे आणि अजित पवार एकत्र आल्यामुळे जनमानसात थोडाफार चांगला संदेश गेला असला तरी ही प्रक्रिया आगामी कालावधीमध्येसुद्धा चालू ठेवावी लागणार आहे. महायुतीच्या प्रमुख नेत्यांनी तीन दिशेला तीन तोंडे करून

जर कारभार केला तर मतदारांचा विश्वासघात केल्यासारखेच होणार आहे. आगामी कालावधीमध्ये महापालिका निवडणुकीची शक्यता असल्याने आणि त्या पाठोपाठ इतर स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका होणार असल्याने महायुतीच्या नेत्यांमध्ये पुन्हा एकदा वादाचा प्रसंग समोर येण्याची शक्यता आहे. प्रत्येक पक्ष स्वबळाची भाषा करत असल्याने हा वाद होणे साहजिकच आहे. पण हा वाद अतिरेकी टोक गाठणार नाही याची काळजी सर्वच नेत्यांना घ्यावी लागणार आहे.

अनेक वेळा काही नेते किंवा कार्यकर्ते त्यांच्या विधानांमुळे आणि कामांमुळे पक्षाला किंवा नेत्याला संकटात टाकण्याचे काम करत असतात याबाबतसुद्धा काळजी घ्यावी लागणार आहे. मतदारांनी एवढे मोठे बहुमत देऊनसुद्धा आनंदाची किंवा उत्साहाची भावना सरकारमध्ये नाही अशा प्रकारची टीका नेहमीच विरोधी पक्षांकडून केली जाते. ही टीका जर खोडून काढायची असेल तर सर्वच प्रमुख नेत्यांना आपल्या कार्यशैलीमध्ये बदल करावा लागणार आहे. तरच सत्ताकारणाचे हे चित्र अधिक मनोहारी दिसू लागेल आणि उदासी कमी होईल.

कोकणात कमी कष्टांत उत्तम आंबे, फणस, काजू, कोकम शक्य!

कोकणातील एका गावातील साडेचार हजार एकर शेतजमीन विक्रीला काढल्याची बातमी वाचली. या बातमीत नमूद केलेली स्थिती थोड्याफार फरकाने कोकणात सर्वत्र दिसून येते. यावर मात करण्यासाठी या गावांमध्ये रोजगाराच्या संधी निर्माण करणे गरजेचे आहे.

या भागात आंबा काजू चांगला होतो, हे सर्वांना माहिती आहेत. परंतु सध्या प्रामुख्याने नर्सरीतून कलम विकत घेऊन लागवड करण्यात येते. डोंगराळ भागांमध्ये उन्हाळ्यात या कलमांना पाणी घालणे फार कष्टप्रद काम आहे. मात्र जंगलामध्ये मोठमोठे वृक्ष असतात. त्यांना पावसाळ्यानंतर कोणी पाणी घालत नाही, तरीही नैसर्गिक स्थितीतच ते मोठे होतात. त्याच धर्तीवर मी माझ्या शेतात मूल स्थानी लागवड (इन सी टू प्लांटेशन) या सोप्या तंत्राचा यशस्वीरित्या वापर केला.

या तंत्राचा वापर कसा करता येईल, हे पाहूया लहान खड्डा खणून त्यात शेणखत, राख व मातीचे मिश्रण भरावे. कारण झाडाला लागणारी बहुतांश सर्व मूलद्रव्ये राखेत असतात. पाऊस सुरू झाल्यावर या खड्ड्यांमध्ये रायवळ आंब्याची बी (बाठ) किंवा काजूची भरीव बी लावावी. पावसाचे पाणी मिळाल्यावर याची मुळे खोलवर जातात. वर्षानंतर सप्टेंबर किंवा मार्चमध्ये या रोपावर चांगल्या जातीचे (उदा. हापूस आंबा किंवा वेंगुला सात काजू) कलम करावे. अशा प्रकारचे कलम वेगाने वाढते. त्याला बाहेरून पाणी घालण्याची गरज लागत नाही. भरपूर उत्पन्न मिळते. तसेच अशा झाडांवर फारसे रोग येत नाहीत. वादळामुळे ही झाडे मोडण्याचे प्रमाण कमी असते असेही ओरिसातील संशोधनात आढळले आहे.

कोकणातील अन्य फळपिके म्हणजे फणस व कोकम. यामध्ये दोन्ही फळे मे महिन्याच्या अखेरीस किंवा जूनमध्ये पिकतात. त्यामुळे पावसात बहुतांश फळे खराब होतात. परंतु कोकणात काही तुरळक ठिकाणी लवकर म्हणजेच फेब्रुवारी ते एप्रिल या कालावधीत तयार होणारे फणस व कोकमची झाडे आढळली आहेत. त्यातील निवडक चांगल्या झाडांची लागवड करावी.

माकड व डुकर यांमुळे शेतीचे मोठे नुकसान होते. रायगड जिल्ह्यात तर एक लहान बाळ माकडाने उचलून नेले होते. सामाजिक वनीकरण खात्याने अकेशिया, निलगिरी या विदेशी झाडांची मोठ्या प्रमाणात लागवड केली आहे. या झाडांना फळे येत नाहीत. त्यामुळे जंगलातील प्राण्यांना अन्न न मिळाल्याने हे प्राणी शेती व गावाकडे वळतात. त्यामुळे स्थानिक झाडे लावणे आवश्यक आहे. याबाबत माधव गाडगीळ समितीने शिफारस केली आहे. कर्नाटक सरकारने याबाबत अलीकडे निर्णय घेतला. सामाजिक वनीकरण खात्याच्या नर्सरीतून विदेशी झाडे विक्री करण्यास कठोर प्रतिबंध करणे आवश्यक आहे. याशिवाय या प्राण्यांचा प्रतिबंध करण्यासाठी विविध उपाय करणे शक्य आहे.

कोकणात वणवा लागण्याचे प्रमाण मोठे आहे. यासाठी जाळ पट्टे काढून बायोचार करणे उपयुक्त ठरेल. दोन टक्क्यांपेक्षा

जास्त सेंद्रिय कर्ब असल्यास जमीन सुपीक समजली जाते. शास्त्रज्ञाना सर्वात सुपीक जमीन टेराप्रेटा ही अमेझॉनच्या खोऱ्यात आढळली. ही शेकडो वर्षांपूर्वी स्थानिक शेतकऱ्यांनी केली होती. त्यात दहा टक्के सेंद्रिय कर्ब आहे. यामध्ये प्रामुख्याने बायोचार कोळसा वापरला आहे. हा कोळसा कमी ऑक्सिजन मध्ये पायरोलिसिस या पद्धतीने तयार करण्यात येतो. घरगुती चुलीत हा तयार होतो. तसेच खड्ड्यात तयार करता येतो. बायोचार व अन्य खतांचे मिश्रण शेतीत वापरल्यास उत्पन्न

होईल. झाड वाढतानाचा आनंद अनुभवता येईल. कल्पकता वाढेल.

एकीकडे रोजगार उपलब्ध नाही तर दुसरीकडे शेतीसाठी मजूर उपलब्ध नाहीत असा विरोधाभास दिसून येतो. रायगड जिल्ह्यात हांदा नावाची पद्धत आहे. या पद्धतीमध्ये एका गावात शेतकऱ्यांचा एक संघ असतो. व ते एकमेकांच्या शेतावर काम करतात. तसेच अन्यत्रही समूहाने मजुरीसाठी जातात. त्याचबरोबर खाडी किनारी जोळे नावाचीही शेतकऱ्यांची संघटना

प्रचंड वाढते. विशेषतः तळ कोकणात याचा अधिक उपयोग होऊ शकतो.

तळ कोकणात अजूनही पारंपरिक लाल भाताच्या अनेक प्रजाती आहेत. मी शेतकरी मित्र यांच्या मदतीने पारंपरिक भाताचे सुमारे ३२ प्रकार शोधले. ते मी पणदुर, ता.कुडाळ येथील 'ग्रीकार्ट सीड बँक'कडे सुपूर्त केले आहेत. यामध्ये अनेक औषधी गुणधर्म आढळले. त्याचे संवर्धन, प्रचार, प्रसार व मार्केटिंग झाल्यास चांगली रोजगार संधी निर्माण होईल.

शालेय स्तरावर कृषी हा विषय समाविष्ट करण्याची केवळ चर्चा होते. परंतु ठाम निर्णय होत नाही. मात्र केंद्र सरकारने झाडे विक्री करण्यास कठोर प्रतिबंध करणे आवश्यक आहे. याशिवाय या प्राण्यांचा प्रतिबंध करण्यासाठी विविध उपाय करणे शक्य आहे.

राज्य शासनाने तो सुरू केला आहे. याची व्याप्ती वाढविल्यास विद्यार्थ्यांना लहानपणीच निसर्ग व शेतीविषयी आस्था निर्माण

असते. समुद्राच्या भरती ओहोटीमुळे बाहेर काठा फुटतो. खारे पाणी आत आल्याने शेतीचे नुकसान होते. यावर ही जोळे नावाची शेतकरी संघटना बाराही महिने कार्यरत असते. संगमेश्वर तालुक्यात सापड नावाची तण काढण्याची स्पर्धा हा आनंददायी उपक्रम आहे. अशा शेतकऱ्यांच्या विविध चांगल्या परंपरा जोपासण्याची गरज आहे.

छत्रपती शिवाजीराजे यांच्या काळात दुर्गम भागांत अनेक किल्ले बांधण्यात आले. येथे बांधकामा साठी दगड काढण्यात आला. त्यामुळे तयार झालेल्या खड्ड्याला तलावाचे रूप देण्यात आले. रायगड किल्ल्यावरील गंगा सागर तलाव हे अशा दुहेरी उपयोगाचे एक उत्तम उदाहरण आहे. याचा पद्धतीने दगड खाणींचे पुष्करणी पाषाण तलाव केल्यास पाणी टंचाईवर काही प्रमाणात निश्चितच मात करता येईल. हे सर्व झाल्यास गड्या आपुला गाव बस! असे म्हणत मुंबईकरही आपल्या निसर्ग रम्य गावाकडे हळूहळू परत येतील.

नोबल इंग्लिश प्री प्रायमरी शाळेचा वार्षिक स्नेह संमेलन कार्यक्रम मोठ्या उत्साहात संपन्न...

लातूर :- लातूर शहरातील सहारा कॉलनी बरकत नगर भागातील नोबल इंग्लिश प्री प्रायमरी शाळेचा स्नेह संमेलन कार्यक्रम दाडोजीराव देशमुख सभागृह मार्केट याई लातूर येथे मोठ्या उत्साहात संपन्न झाला. या स्नेह संमेलनासाठी लाभलेले प्रमुख अतिथी म्हणून शिक्षक आमदार विक्रम काळे, बापल्योक फेम सुप्रसिद्ध मराठी चित्रपट अभिनेता व लेखक विठ्ठल काळे, यशवंत शाळेचे नोडल प्रमुख अक्कनगिरे वनिता मॅडम, कॉंग्रेस अल्पसंख्यांक अध्यक्ष एंड्रव्होकेट फारुक शेख, मुबीन कुरणे (अध्यक्ष कुरणे एज्युकेशन सोसायटी लातूर), नुसरत कादरी सर, इम्रान सय्यद सर व सचिव शेख मुदस्सीर सर यांची प्रमुख उपस्थिती होती. यावेळी आमदार विक्रम काळे यांनी नोबल इंग्लिश स्कूलचे शिक्षक आणि मॅनेजमेंट वर्गाची खूप प्रशंसा केली, आणि येणाऱ्या भविष्यासाठी शुभेच्छा दिल्या. बालकलाकारांचे कलाविष्काराचे

निरिक्षणासाठी अभिनेता विठ्ठल काळे यांनी महत्वाची भूमिका बजावली. इयत्ता पहिलीच्या चिमुकल्यांनी ओलडेज होम या नाटकानुसार आई वडील जेव्हा वयस्कर होतात तेव्हा त्यांची मुले त्यांना अनाथ आश्रम मध्ये सोडतात यावर परिस्थिती दाखवून समाज प्रबोधनाचे काम केले हे नाटक पाहण प्रमुख अतिथी आणि पालक भावुक झाले. स्नेह संमेलनात विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी पालक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रमात मुख्य अतिथी यांच्या कडून

गुणवंत विद्यार्थ्यांचा पारितोषिक देऊन सत्कार करण्यात आला. सर्वात महत्वाची गोष्ट म्हणजे या कार्यक्रमाच्या सूत्रसंचालन याच शाळेच्या लहान लहान विद्यार्थी व विद्यार्थिनींनी केले ज्याची सर्व प्रमुख अतिथींनी खूप स्तुती केली व सचिव मुदस्सीर सर व प्राचार्य उम्मेहानी मॅडम यांना भविष्यासाठी शुभेच्छा दिल्या. स्नेह संमेलन कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी शाळेतील शिक्षक लायक पठान सर, सना पठान मॅडम, शिफा मॅडम, सुलेम पठान मॅडम आदींनी परिश्रम घेतले.

रात्रीच्या वेळी उशिरा झोपता? वाढू शकतो 'या' गंभीर आजारांचा धोका, वेळीच करा चुकीच्या सवयींमध्ये बदल

सिगारेट, तंबाखूवर ४०% जीएसटी, उत्पादन शुल्काची आकारणी होणार
नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था केंद्र सरकार सिगारेट आणि तंबाखू संबंधित सर्व उत्पादनावरील सेस हटवण्याच्या तयारीत आहे. पण त्याचवेळी या उत्पादनावर 'जीएसटी' लावण्याचा विचार होत आहे. सिगारेट आणि इतर उत्पादनावर सध्या सेस आणि इतर टॅक्सशिवाय २८ टक्के जीएसटी लावण्यात येतो. आता मुख्य कर वगळून, या उत्पादनांवर ४० टक्के जीएसटी लावण्याची शक्यता आहे. सध्या या उत्पादनांवर एकूण ५३ टक्के कर आकारण्यात येतो. आता ४० टक्के जीएसटी आणि त्यावर अतिरिक्त एक्ससाईज ड्युटी लावण्यावर विचार करण्यात येत आहे. सेस हटवल्यानंतर तिजोरीत येणारी आकडे कमी न होता, ती वाढवण्यावर भर देण्यात येत आहे. असा निर्णय ३१ मार्च, २०२६ रोजीपासून लागू होण्याची शक्यता आहे. सरकार उपकराएवजी दुसरा उपकर लावण्याचा विचार करत नसल्याचे अधिका-यांचे म्हणणे आहे. विशेष म्हणजे पुढील वर्षापासून उपकराच्या अस्तित्वाविषयी मोठा निर्णय होण्याची शक्यता आहे. जीएसटी परिषदेत उपकराविषयी मंत्री गट्याच्या बैठकीत काही तरी निर्णय होईल. एका अधिका-यानुसार, सेस कितपत प्रभावी आहे, याची शहानिशा करण्यात येणार आहे. उपकराविषयी निर्णय घेतानाच इतर पर्यायांचा विचार करण्यात येऊ शकतो. त्यानंतर जीएसटी परिषद शिफारशीवर अंतिम निर्णय घेईल. सिगारेट आणि तंबाखू संबंधित उत्पादनावर सध्या २८ टक्के जीएसटी व्यतिरिक्त उपकर सेस, मूलभूत उत्पादन शुल्क, राष्ट्रीय आपत्ती आकस्मिक शुल्क, जीएसटी लावण्यात येतो. सिगारेटवर इतके कर लावूनही जागतिक आरोग्य संघटनेने शिफारस केलेल्या ७५ टक्के करांपेक्षा ते कमीच आहेत. त्यामुळे या उत्पादनावरील कराबाबत नव्याने विचार करण्यात येत आहे. सिगारेट, तंबाखू, पान मसाला आणि संबंधित उत्पादनावरील करातून सरकारला मोठा महसूल मिळतो.

७३ व्या वर्षीही दिसते फिट आणि ग्लॅमरस दिसते जाणून घ्या फिटनेस आणि डाएट

ज्येष्ठ बॉलिवूड अभिनेत्री झीनत अमान सोशल मीडियावर खूप सक्रिय असते आणि अनेकदा तिच्या आयुष्याशी संबंधित मनोरंजक किस्से आपल्या चाहत्यांना सांगत असते. अलिकडेच, तिने एका पोस्टमध्ये तिचा दैनंदिन आहार कसा आहे याबाबत खुलासा केला आहे आणि कबूल केले की तिला स्वयंपाक कसा करायचा हे येत नाही, परंतु आता तिला त्याबद्दल वाईट वाटत नाही असेही तिने सांगितले आहे.

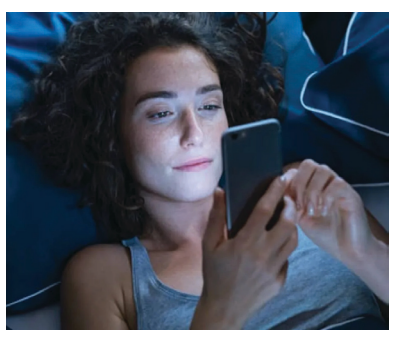
७३ वर्षीय झीनत अमान यांनी त्यांच्या पोस्टमध्ये सांगितले की, त्यांच्या आईने त्यांना लहानपणापासूनच संतुलित आणि निरोगी खाण्याची सवय शिकवली होती. कॅशनमध्ये तिने लिहिले की अन्न हे शरीरासाठी इंधन आहे. ज्या काळात पोषणहक्क आणि आहारतज्ज्ञ हे नावाजलेले नव्हते, त्या काळात माझ्या आईने मला एक साधा नियम शिकवला 'कमी खा, ताजे खा'. आज, जेव्हा लोक सोशल मीडियावर त्यांच्या खाण्याच्या सवयी शेर करत आहेत,

तेव्हा झीनतने चाहत्यांना तिच्या दिवसाच्या आहाराबद्दलही सांगितले. झीनत अमान यांचा डाएट प्लॅन तसंच काही खास दिवशी तिने आंबट डाळ, हिरव्या मसाल्यात बनवलेले वाटाणे-बटाटे, पनीर टिक्का आणि घरी बनवलेली टोमॅटो चटणी यांचा आस्वाद घेतला. झीनत अमानला सध्या काळ्या नाश्यासाठी हलके आणि निरोगी नाशे खाल्लेले आवडतात. ती हलक्या मसाल्याचा भाजलेला मखाना खाते, जो तिचा सहाय्यक अयान दररोज ताजे बनवून तिच्यासाठी खायला ठेवतो. याशिवाय, तिला गोड पदार्थ खूप आवडतात आणि आजकाल ती रॉयस चॉकलेटची वेडी आहे. तिने गमतीने लिहिले आहे की, मी एकाच वेळी संपूर्ण बॉक्स पूर्ण करू शकते, पण मी फक्त दोन तुकडे खाण्यापुरती मर्यादित राहण्याचा प्रयत्न करते. 'मला जेवण बनवता येत नाही' झीनत अमानने या तिच्या पोस्टमध्ये एक धक्कादायक कबुली दिली. तिने लिहिले की, आधी मला स्वयंपाक कसा करायचा हे माहीत नसल्याची लाज वाटत होती, पण नंतर मला वाटले की मी आजकाल अनेकदा चेंडर चीजसह आंबट टोस्टवर फोडलेले एवोकॅडो खायला आवडते. तथापि, कधीकधी तिला चिझ आणि पोहे सारखे भारतीय पदार्थ खायलाही आवडते. रोजचे जेवण निरोगी आणि पौष्टिक असते.

स्वयंपाक कसा करायचा हे माहीत नसल्याची लाज वाटत होती, पण नंतर मला वाटले की मी आजकाल अनेकदा चेंडर चीजसह आंबट टोस्टवर फोडलेले एवोकॅडो खायला आवडते. तथापि, कधीकधी तिला चिझ आणि पोहे सारखे भारतीय पदार्थ खायलाही आवडते. रोजचे जेवण निरोगी आणि पौष्टिक असते.

धावपळीच्या जीवनशैलीमुळे सगळ्यांची जीवन जगण्याची पद्धत बिघडली आहे. वाढलेला कामाचा तणाव, आहारात सतत होणारे बदल, शरीरात निर्माण झालेली पाण्याची कमतरता, अपुरी झोप इत्यादी अनेक गोष्टींचा परिणाम दैनंदिन आरोग्यावर लगेच दिसून येतो. त्यामुळे आरोग्याची योग्य काळजी घेणे आवश्यक आहे. अशात हल्लीची तरुणई झोपेसंबंधित चुकीचे रूटीन फॉलो करत असल्यामुळे कमी वयातच अनेक गंभीर आजारांमध्ये वाढ झाली आहे. रात्रीच्या वेळी उशिरा झोपल्यामुळे आरोग्याला हानी पोहचण्याची शक्यता असते. मात्र तरीसुद्धा अनेक लोक रात्री उशिरा झोपून सकाळी लवकर उठतात. यामुळे शरीरात झोपेची कमतरता निर्माण होते. रात्रीच्या वेळी अधिककाळ जाग राहिल्यामुळे शरीरात झोपेची कमतरता निर्माण होते. ज्यामुळे हृदयासंबंधित समस्या किंवा पचनक्रिया बिघडू लागते. पचनक्रिया बिघडल्यानंतर संपूर्ण शरीराचे कार्य बिघडते. त्यामुळे नियमित ७ ते ८ तासांची झोप घेणे आवश्यक आहे. उशिरापर्यंत काम, टीव्ही किंवा मोबाईल पाहत राहिल्यामुळे आरोग्यासोबतच डोळ्यांचे सुद्धा नुकसान होते. त्यामुळे कमीत कमी जागरण करून योग्य वेळी झोपण्याचा प्रयत्न करावा. आज आम्ही तुम्हाला रात्रीच्या वेळी उशिरा झोपल्यामुळे आरोग्यावर कोणते गंभीर परिणाम दिसून येतात, याबद्दल सविस्तर माहिती सांगणार आहोत. चला तर जाणून घेऊया. रात्रीच्या वेळी उशिरा झोपल्यामुळे उद्वेगनाच्या समस्या: रात्रीच्या वेळी उशिरा झोपल्यामुळे हाय ब्लड प्रेशर किंवा हृदयासंबंधित समस्या उद्वेगनाची शक्यता असते. त्यामुळे रात्रीच्या

वेळी योग्य वेळेत झोपावे. तसेच शरीराची रोगप्रतिकारशक्ती कमकुवत होऊन जाते. रात्री उशिरा झोपल्यामुळे शरीरात इन्फेक्शनचा धोका वाढतो आणि गंभीर आजार होतात. शरीरात होणारे हार्मोन्सचे असंतुलन, पचनसंबंधित समस्या, त्वचा आणि केशांसंबंधित समस्या, मधुमेह इत्यादी गंभीर आजार वाढण्याची शक्यता असते. अपुऱ्या झोपेमुळे मेंदूची स्मरणशक्ती कमजोर होते आणि मानसिक तणाव वाढू लागतो. शरीरात वाढलेला मानसिक तणाव आरोग्यासाठी अतिशय घातक आहे. रात्रीच्या वेळी किती वेळ झोपणे आवश्यक आहे? दिवसभर काम करून थकल्यानंतर रात्रीच्या वेळी शरीराला आरामाची आवश्यकता असते. विश्रांती घेतल्यामुळे शाररिक आणि मानसिक तणाव कमी होतो. त्यामुळे झोप घेणे आवश्यक आहे. व्योमानानुसार किती वेळ झोपणे आवश्यक आहे. चला तर जाणून घेऊया. शाळेत जाणाऱ्या मुलांनी कमीत कमी ९ ते १३ तास झोप घेणे आवश्यक आहे, तर टीनएजर्सनी ९ ते १० तास, तरुणांनी ७ ते ९ तास झोप घ्यावी. तर वृद्धांनी सुद्धा ७ ते ९ तास झोप घेणे आवश्यक आहे. झोपण्याची योग्य वेळ कोणती: रात्रीच्या अपुऱ्या झोपेमुळे आरोग्यावर गंभीर परिणाम होण्याची शक्यता असते. त्यामुळे नियमित रात्री जेवण झाल्यानंतर २ तासांनी झोपावे. साधारणतः रात्री १० वाजता झोपणे आवश्यक आहे. ज्यावेळी सूर्यास्त होतो तेव्हा शरीरामध्ये मेलिटोनिन हार्मोन रिलीज होऊ लागतात, जे झोपेसाठी आवश्यक आहेत. तसेच सकाळ झाल्यानंतर ते संपून जातात.

धर्म म्हणजे काय समजून घेण्यासाठी विपश्यना साधना केली पाहिजे.

विपश्यना साधना महा कठीण काम आहे हे सर्व सामान्य माणसांच्या मनावर बिबवल्या गेले आहे. दहा दिवस आर्यमोन धारण करावे लागते.साधना करताना आराधना बैठक बसताना हात हातात बंद पाहिजेत. ध्यान धारणा करताना डोळे बंद असलेच पाहिजे. मांड्यांची शरीराची हालचाल बिलकुल झाली नाही पाहिजे. या नियमाचे कडक पालन करावे लागते. ही माहिती असल्यामुळे अनेक लोक विपश्यना साधना करण्यासाठी जाण्यास घाबरतात. मनात एकप्रकारची भीती निर्माण केली जाते.त्यामुळेच बहुसंख्य लोक विपश्यना म्हणजे काय ही विध्या शिकण्यास जात नाही.धर्म म्हणजे काय? धर्माची कोणती शिकवण माणसाला दुख मुक्त करू शकते. ती आज पर्यंत कोणी अनुभवली. त्यांची निवडामावली काय आहे. देशात जगात अनेक धर्म आहेत. प्रत्येकाची शिकवण वेगवेगळी आहे. पण मानव एक समान आहे. त्यांचे शिक्षण, आरोग्य आणि संस्कार एक समान असायला हवे आहेत. पण ते नाहीत तिथेच हा प्रश्न निर्माण होतो. धर्म म्हणजे काय? त्याचे कोणते नियम आहेत? आणि निसर्गाचे कोणते नियम आहेत? मी गेली अनेक वर्ष या विपश्यना विद्या बाबत वाचून माहिती घेत होतो. परंतु वाचून चिंतन करून घेतलेली विद्या आणि अनुभवातून घेतलेली विद्या ही नेहमीच वेगळी असते.ज्या प्रमाणे आग म्हणजे कशी असते ती चटका लागल्यावर कळते.थंडपाणी शरीराला स्पर्श केल्या नंतर कळते. हवा कशी असते ती शरीराला स्पर्शून गेल्यावर कळते. चव कशी असते ती जीबेवर ठेवल्या शिवाय कळत नाही.आणि आवाज कसा असतो तो कानांवर पडल्या शिवाय समजत नाही.डोळ्यांने दिसणारी सुंदरता कल्पना करून अनुभवता येत नाही. काळी आहे की पांढरी हे फक्त डोळेच सांगू शकतात.अशा निसर्गांने मानव,प्राणी,पक्षी यांना सहा दिलेल्या समान इंद्रिय आहेत त्याशिवाय आपण जगू शकत नाही.इथे जात,धर्म,प्रांत,भाषा,वेशभूषा कशाचा ही संबंध नसतो. तो अनुभवण्यासाठी आणि धर्म म्हणजे काय हे समजून घेण्यासाठी विपश्यना साधना प्रत्येकांनी केली पाहिजे. ही संधी मला राहुल पवार यांच्या मुळे मिळाली. राहुल पवार आणि माझ्या भाचा नारायण वानखडे हे एकरत्र एका कंपनीत काम करतात. जिवलग मित्र आहेत. त्यामुळे त्यांचे माझ्या घरी कायम येणे जाणे असते. माझी पत्रकारिता,सामाजिक बांधिलकी ठेऊन चालू असलेल काम ते जवळून पाहतात. म्हणूनच त्यांचा आग्रह होता की मामा तुम्ही एकवेळ विपश्यना साधना शिबिरात सहभागी होऊन दहा दिवस अनुभव घ्याच. त्यांनी तीन वेळा माझा अर्ज ऑनलाईन दाखल केला. धम्मगिरि झतपुरी येथे १५ जानेवारी ते २६ जानेवारी २०२५. नंबर लागला होता.मी वेळेवर ईमेल वर उत्तर देऊ शकलो नाही.नंतर ८ मार्च २०२५ ते १९ मार्च २०२५,नंबर लागला.पण मला लवकर हवा होता म्हणून ८ फेब्रुवारी ते १९ फेब्रुवारी धम्म वाहिनी मुंबई परिसर विपश्यना सेंटर रुंदवे टिटवाला या केंद्रावर नंबर लागला.आणि मी दहा दिवस विपश्यना साधना यशस्वी रित्या करून आलो. त्याचा आगळा वेगळा कधीही न अनुभवलेला अनुभव वाचका समोर ठेवत आहे.

तथागत गौतम बुद्धांनी वयाच्या ३५ व्या वर्षी बोधी प्राप्त केली आणि तेव्हापासून शेवटच्या धासा पर्यंत लोकांना धर्म म्हणजे काय हे शिकवले. निसर्गाच्या शाश्वत नियमाचे पालन कसे करावे हे शिकविले. म्हणूनच विपश्यना साधना ही बुद्धांच्या शिकवणीचा सार आहे. आचार्य श्री.सत्यनारायण गोंयका गुरुजी १९६९ भारतात आले त्यांनी ही विपश्यना सुरु केली.आज विश्वभारत त्यांची २३० ध्यान धारणा केंद्र सुरु आहेत.बारा दिवस आचार्य श्री.सत्य नारायण गोंयका गुरुजी यांच्या वाणीतून आम्हाला विपश्यना साधना शिकविण्यात आली.२०१३ ला त्यांचे निर्वाण झाले हे आम्हाला बारा दिवसात कधीच जाणवले नाही. आणि आम्हाला अडीचशे वर्षापूर्वीचे तथागत गौतम बुद्ध शब्दा शब्दातून समोर मार्ग दाखवतांना दिसत होते. विपश्यना (तळशीरपर) ही भारताची एक अत्यंत प्राचीन ध्यान-विधि आहे. मानवजाती पासून हरवलेली होती, २५०० वर्षापूर्वी गौतम बुद्धाने शोधून काढली होती. विपश्यना शब्दाचा अर्थ असा की, जी वस्तू खरोखरच जशी आहे, ती त्याच प्रकारे जाणून घेणे. स्व-निरीक्षणद्वारे आत्मशुद्धी करण्याची ही प्रक्रिया (साधना) आहे. कुणी ही मनाच्या एकाग्रतेसाठी नैसर्गिक धासाच्या निरीक्षणाद्वारे सुरुवात करतो. तीक्ष्ण सजगतेने शरीर व चित्ताच्या बदलत्या जाती स्वभावाचे निरीक्षण करू लागतो आणि अनित्य,दुःख व अहंभावाच्या जागतिक सत्याचा अनुभव घेतो. प्रत्यक्ष अनुभवाद्वारे ह्या सत्याची अनुभूती ही एक शुध्दीकरणची प्रक्रिया आहे. हा संपूर्ण मार्ग (उद्धार) म्हणजे जागतिक वाद-विषयांवर एक जागतिक उपाय आहे आणि ह्याचे कोणत्याही संघटित धर्म किंवा संप्रदायाशी देणे घेणे नाही. ह्याच कारणामुळे, कुणी ही, जात,धर्म, वंश,समाज किंवा धर्मांमुळे होणाऱ्या झगड्याशिवाय कोणत्याही वेळी,ह्याचा मुक्तपणे अभ्यास करू शकतो, आणि सर्वांना एकासारखी फायदेशीर असल्याचे सिद्ध होईल.रिती रिवाज परंपरा कर्मकांड याच्याशी या साधनेचा कोणताही संबंध येत नाही. विपश्यना काय आहे:ही दुःखमुक्तीची साधना आहे.ही मनाला निर्मळ करणारी अशी साधना आहे, ज्यामुळे साधक जीवनातील चढ-उतारांचा सामना शांती पूर्वक तसेच संतुलित राहून करू शकतो.ही जीवन जगण्याची एक अतिशय महत्वाची कला आहे. ज्यामुळे साधक एका स्वस्थ समाजाच्या हितासाठी देशहीतासाठी महत्वाची भूमिका पार पाडू शकतो.त्यासाठी मन आणि शरीर शुद्ध असले पाहिजे.त्यात समता, स्वतंत्र्य,करुणा,बंधुभाव,निर्भयता असली पाहिजे.हे नसल्यामुळे मानव जातीचे कल्याण न होता मोठ्या प्रमाणात हानी होत आहे.विपश्यना साधनेचे उच्चतम आध्यात्मिक लक्ष्य विकारांपासून संपूर्ण मुक्ती आणि बोधि प्राप्त करणे आहे. साधनेचा उद्देश केवळ शारिरीक दुःखांपासून मुक्ती नाही. परंतु, चित्तशुद्धीमुळे कित्येक मनोशारीरिक (सायकोसोमॅटिक) आजार आपोआप दूर होतात. वस्तुतः विपश्यना ही दुःखाची मूळ तीन कारणे - मोह, द्वेष तसेच अविद्या दूर करते. तर जो कुणी ह्या साधनेचा नियमित अभ्यास करत राहिला तर एकेक पाऊल पुढे जात राहून आपल्या मानसिक विकारांपासून पूर्ण मुक्त होऊन

नितांत विमुक्त अवस्थेचा साक्षात्कार करू शकतो.विपश्यना साधना गौतम बुद्धांनी शोधून काढली असली, तरी ह्या साधनेचा अभ्यास बौद्ध समाजा पुरता मर्यादित नाही. स्वताला बौद्ध म्हणून घेणारे लोक या विद्येपासून कोसो दूर आहेत. हे मी आज या विद्येचा अनुभव घेतल्यामुळे लिहू शकतो.जगातील कोणत्याही पार्श्वभूमीची व्यक्ती ही विध्या शिकू शकतो. आणि ह्याचा लाभ घेऊ शकतो. विपश्यना शिबिरे अशा व्यक्तिसाठी खुली आहेत की जे प्रामाणिकपणे ही विधि शिकू इच्छितात. ह्यामध्ये जात,धर्म किंवा राज्य,राष्ट्र भाषा कधीच आड येत नाही. जगभरातील हिन्दू,मुस्लीम,शीख,बौद्ध,ईस ई,यहुदी तसेच अनेक अन्य संप्रदायातील व्यक्तींनी अत्यंत यशस्वीतः विपश्यना साधनेचे लाभ अनुभवले आहेत कारण रोग सार्वजनीक आहे म्हणूनच इलाजदेखील सार्वजनीक व्हायला पाहिजे.कोणता ही धर्म हे स्वातंत्र्य कोणाला ही देत नाही. त्यांचे अलिखित नियमाचे पालन त्यांना करावे लागते.शिक्षण आणि आरोग्य हे सर्वांना समान असते.पण प्रत्येकक्ष हे जीवन जगताना अनुभव खूप वेगळे वेगळे आहेत. हे शंभर टक्के सत्य विसरता येत नाही. विपश्यना साधना आत्मनिरीक्षणाद्वारे आत्मशुद्धीची साधना निश्चितच सोपी नाही. साधकांना खूप कठीण परिश्रम करावे लागतात. म्हणूनच विपश्यना साधना कठीण काम आहे असा प्रचार केला जातो.स्वतःच्या प्रयत्नाने साधक स्वानुभवातून आपली प्रज्ञा जागृत करतात; दुसरी कुणी व्यक्ती त्यांच्यासाठी हे काम करू शकत नाही. म्हणूनच, स्वच्छेने गंभीरपणे आणि स्वयंशासन पाळणाऱ्या व्यक्तींना ही साधना उपयुक्त होईल, जी साधकांच्या सुरक्षेसाठी आणि हितासाठी आहे व शिबिरीची अनुशासन आचार संहिता ही साधनेचेच एक प्रमुख अंग आहे.त्याचे पालन करणारे यशस्वी होऊ शकतात. जे नियाचे पालन करीत नाही. ते स्वताचे नुकसान करून इतरांचे सुद्धा नुकसान करतात. त्याला विपश्यना साधनेत शील पालन म्हणतात. ज्यांच्या कडे शिलच नाही त्यांच्याकडून शील पाळणाची अपेक्षा ठेवता येत नाही. अशा साधकांवर कडक नजर ठेवण्यासाठी तीक्ष्ण नजर ठेवणारे आणि सात ते दहा साधना शिबिर करून आलेले साधक सेवक त्र्येक टिकाणी तैनात असतात. ते निर्भय निपक्षपाती आपली सेवा देत असतात.शासकीय सेवा देऊन सेवानिवृत्त झालेले अनेक वयोवृद्ध धम्म सेवक मी या धम्मा वाहिनी पावण परिसरात

सेवा देताना पहिले आहेत.ते पाहिल्यावर आणि अनुभवल्यावर धर्म म्हणजे काय समजून घेण्यासाठी विपश्यना साधना केली पाहिजे. असे वाचकांना सांगतो. माणसाचे मन हे खूप चंचल असते ते एका ठिकाणी कधीच स्थिर राहू शकत नाही. त्यामुळेच त्यांच्या मनांत अनेक विकार हे साठलेले असतात. ते कधी कुठे कसे प्रगट होती हे सांगता येत नाही. म्हणूनच माणूस मनाने शरीराने कायम दुखी असतो. दुख कसे असेल कक्ष प्रकारचे असेल हे सांगता येत नाही. यासाठी अंतरमनात खोलवर जाऊन तिथे साचलेल्या विकारांचे संस्कारांचे निर्मूलन करण्याची साधना शिकण्यासाठी दहा दिवसाचे विपश्यना शिबिर केलेच पाहिजे. आणि एकातामध्ये अभ्यासाची निरंतरता ठेवणे हीच ह्या साधनेतील यशाची गुरुकिल्ली आहे. हा दृष्टिकोन लक्षात ठेऊनच नियमावली आणि समय-सारिणी बनवलेली आहे. ती आचार्य अथवा व्यवस्थापनाच्या सुविधेसाठी नाही. तसेच ते कुठल्याही परंपरेचे अंधानुकरण नाही किंवा कोणतीही अंधश्रध्दा नाही. ह्यामागे हजारो साधकांच्या वर्षानुवर्षांच्या अनुभवाचा वैज्ञानिक तसेच तर्कसंगत आधार आहे. नियमांचे पालन केल्याने साधनेसाठी अनुकूल वातावरण तयार होते; नियम तोडल्याने हे वातावरण दूषित होते.नित्य अनित्य या चक्रात माणूस आपोआप फसत जातो.दुख आहे हे सत्य पणते नष्ट करता येते हे जेव्हा माणूस विस्मृतो. तेव्हा एक संपले की दुसरे उभे राहते दुसरे संपले की तिसरे हे वाढत जाते त्यालाच अनित्य म्हटले जाते. जे आहे ते नष्ट होते,दुसरे येते. ते येऊ नये यासाठी मनावर समता भावाचे नियंत्रण ठेवले की माणूस दुसऱ्या दुखाची वाट पाहू शकत नाही. असे हे अनोखे ज्ञान या विपश्यना साधनेतून मिळते. ते कायम स्वरुपी सुखी समाधानी ठेऊ शकते. निसर्ग धर्म म्हणजे काय समजून घेण्यासाठी विपश्यना साधना केली पाहिजे.

विपश्यना साधना शिबिर ८ फेब्रुवारी ते १९ फेब्रुवारी २०२५ करून आल्यावर सागर तायडे यांचे पुष्पमुळ देऊन सत्कार करताना नारायण वानखडे, राहुल पवार

**** सागर रामभाऊ तायडे, ९९२००३८५९, भांडुप मुंबई

संविधानिक पदावर बसणाऱ्यांची जबाबदारी वैज्ञानिक दृष्टीकोन आणि बुद्धीप्रामाण्यवाद रुजविण्याची आहे. -- प्रा.डॉ. अनंत राऊत यांचे प्रतिपादन

लातूर :- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी बुध्द,कबीर , फुले, रविदास आणि अन्य क्रांतीवादी संत - महापुरुषांचा सखोल अभ्यास केला. संत रविदासांच्या साहित्यही त्यांनी विचारत घेतले. त्यांनी भारतीय संस्कृतीची चिकीत्सा केली.त्यातून समता, स्वातंत्र्य, बंधुता आणि न्याय या मानवी मूल्यांवर भारतीय समाज उभा करणारे संविधान भारताला दिले. धर्मनिरपेक्षता आणि विज्ञानवाद रुजविण्याची जबाबदारी संविधानिक पदावर बसणाऱ्या लोकांवर सोपविली .परंतु आज या पदावर बसलेले लोकच दैववाद आणि धर्मांधता पसरविण्यासाठी कार्यरत आहेत. त्यांना पदच्युत करणे आणि संविधानाचे रक्षण करणे ही जबाबदारी संविधानाच्या लाभार्थावर आहे. असे प्रतिपादन सुप्रसिध्द वक्ते तथा संविधानाचे गाढे अभ्यासक प्रा.डॉ. अनंत राऊत यांनी केले आहे.

भारताचा इतिहास क्रांती आणि प्रतिक्रांतीचा आहे.१९५५ज साली डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारताचे संविधान निर्माण करून क्रांती घडवून आणली. परंतु मागील ७५ वर्षांपासून आपल्या देशात प्रतिक्रांतीला सुरु झाली. प्रतिक्रांतिकारी शक्ती विजयी होऊन संविधानाच्या आधारे संतते बसलेली आहे. अशा पार्श्वभूमीवर पुन्हा एका क्रांतीसाठी आपल्या परम्परेतील गुरु रविदासांच्या समतावादी विचारांचा धागा मनामनात रुजला पाहिजे, यासाठी प्रचंड काम करावे लागेल. असे प्रतिपादन संविधानाचे गाढे अभ्यासक प्रा. डॉ. अनंत राऊत यांनी लातूर येथे केले.

गुरु रविदास महाराज, छत्रपती शिवाजी महाराज आणि संत सेवालाल महाराज सार्वजनिक जयंती उत्सव समितीच्या वतीने

१९ फेब्रुवारी रोजी भालचंद्र ब्लड बँकेच्या सभागृहात 'जी २४ ' आयोजित व्याख्यान मालेत प्रा. डॉ. अनंत राऊत हे गुरु रविदास महाराज यांच्या विचारांचे भारतीय संविधानात उमटलेले प्रतिबिंब : एक आकलन या विषयावर प्रमुख वक्ते म्हणून बोलत होते. अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. आर. डी. निटुरकर हे होते. तर उदघाटक म्हणून सेवा निवृत्त सेल्सटॅक्स निरीक्षक डी. एस. सूर्यवंशी होते .प्रमुख पाहुणे म्हणून प्राचार्य सोमनाथ रोडे, श्रीमती महानंदा शेवाळे तर प्रमुख प्रमुख उपस्थिती सर्वश्री नरसिंग घोडके, इंजि. श्रीधर शेवाळे, प्रा. डॉ.निशिकांत वारभुवन प्रा.डॉ.अशोक नारनवरे प्रा.डॉ.मारुती गायकवाड प्रा. शेखराव हलगरकर प्रा. युवराज वाघमारे रामदास गव्हाळे प्रा.डॉ.शिवाजी जवळेकर राजकुमार नामवाड, शिरीष दिवेकर, सतीश सातपुते, एकनाथ पलमटे खंडू बनसोडे , कॉ. विश्वंभर भोसले ,इंजि. एन .डी.शिंदे ,इंजि. काशिनाथ नाबदे ,इंजि. श्याम वाघमारे ,पांडुरंग अडसुळे ,बाबुराव वाघमारे आदी मान्यवरांसह शहरातील सामाजिक, शैक्षणिक आणि राजकीय क्षेत्रातील कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. डॉ. अनंत राऊत पुढे म्हणाले की, आपणास गुलाम करणारी, अस्पृश्य आणि दारिद्र्यात ठेवणारी व्यवस्था गुरु रविदासानी नाकारली.

आपणासही ही प्रतिक्रांतीकारी समाज व्यवस्था नाकारता आली पाहिजे. भारतीय संविधानाच्या १५ व्या अनुच्छेदमध्ये जात, धर्म, पंथ, लिंग,जन्मस्थान या पैकी कोणत्याही कारणवारून भेदाभेद करता येणार नाही. असे सांगितले आहे. सरळ सरळ हा गुरु रविदासांच्या विचारांचा प्रभाव आहे. आगामी काळात संविधान जागृतीपर कार्यक्रम घ्यावे लागतील. एक व्यापक अभियान प्रत्येक शाळा -महाविद्यालय घ्यावे लागेल. सामाजिक परिवर्तनासाठी प्रचंड काम करावे लागेल. अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त केली.

प्रांभी प्रा.डॉ. हर्षवर्धन कोल्हापुरे यांनी आपल्या प्रस्ताविकात प्रमुख वक्त्यांचा परिचय दिला. तसेच आमचे तथाकथित नेते मनुवादी पक्ष - नेत्यांच्या गळ्यात गळा घालतात. हे तमा दलित, बहुजनाना खटकलं पाहिजे. असे सांगितले. अध्यक्षीय समारोपात प्राचार्य डॉ. आर. डी. निटुरकर यांनी सांगितले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरावर संविधान निर्माण करताना त्यांच्यावर सर्व सुधारक, संतांच्या विचारांचा पगडा होता. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी 'अनटचेबल' हा ग्रंथ गुरु रविदास महाराज यांना अर्पण केलेला आहे. असे सांगून लोकशाही, संविधान जिवंत ठेवण्यासाठी आपण सर्वांनी सजग राहिले पाहिजे, असे सांगितले. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीस छ. शिवाजी महाराज, गुरु रविदास महाराज, महात्मा ज्योतीराव फुले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि संत सेवालाल महाराज यांच्या प्रतिमांना पुष्पाहार घालून अभिवादन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन यू. डी. गायकवाड यांनी केले. तर रामराजे आत्राम यांनी आभार मानले.

छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या विचारांची प्रत्यक्ष कृती महत्त्वाची - इतिहास अभ्यासक डॉ. सदाशिव दंडे

१९ फेब्रुवारी महात्मा बसवेंद्रेकर महाविद्यालयात छत्रपती शिवाजी महाराज यांची जयंती उत्साहात साजरी

लातूर :- छत्रपती शिवाजी महाराज हे द्रष्टे राजकारणी आणि आदर्श व्यवस्थापन गुरु होते. पर्यावरण वेळेचे व्यवस्थापन, मनस्थितीचे व्यवस्थापन, विज्ञाननिष्ठा, जलव्यवस्थापन मानवी संस्था व्यवस्थापन आणि न्याय व्यवस्थापन नेतृत्व गुण अधिक विकासात महाराजांचा हातखंडा होता. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्वराज्याचे रूपांतर स्वराज्यात केले. स्वराज्यावरील अनेक संकटावर मात करून शिवरायांनी नवा मार्ग काढला.

त्यामुळे त्यांच्या विचाराची प्रत्यक्ष कृती दैनंदिन जीवनात होणे आवश्यक असल्याचे प्रतिपादन इतिहास अभ्यासक डॉ. सदाशिव दंडे यांनी केले. श्री महात्मा बसवेंद्रेकर शिक्षण संस्था द्वारा संचालित महात्मा बसवेंद्रेकर महाविद्यालयात छत्रपती शिवाजी महाराज यांची ३९५ जयंती प्राचार्य दालनात उत्साहात साजरी

करण्यात आली यावेळी ते प्रमुख वक्ते म्हणून बोलत होते. सर्वप्रथम प्राचार्य डॉ. संजय गवई यांच्या हस्ते शिवछत्रपती शिवाजी महाराजांच्या प्रतिमेला पुष्पहार घालून विनम्रपणे अभिवादन करण्यात आले यावेळी महाविद्यालयाचे पर्यवेक्षिका प्रा. वनिता पाटील, स्टाफ सचिव डॉ. रत्नाकर बेडगे, उत्सव समितीचे समन्वयक डॉ. धोंडीबा भुरे, बोर्ड समन्वयक डॉ.

गुणवंत बिरादार, कार्यालय प्रमुख नामदेव बेंद्रे, प्रा. शैलेश कानडे, प्रा. ठाकूर, विनायक लोमटे, यशपाल दोरमारे, रत्नेश्वर स्वामी, योगीराज माकणे, संभाजी लातूर, संगमेश्वर मुळे, शुभम बिरादार यांची प्रमुख उपस्थिती होती. यावेळी नामदेव बेंद्रे म्हणाले की, छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा जीवन परिचय आपण अभ्यासला तर असे लक्षात येते की, ते सर्वसामान्यांचे राजे होते त्यांनी आपल्या सैन्यामध्ये समाजातील सर्व स्तरातील व्यक्तींना सहभागी करून घेऊन त्यांनी अनेक लढाया कुशाग्र बुद्धिमत्ता आणि कौशल्याद्वारे जिंकल्याचे आपणास माहिती आहे. या कार्यक्रमाचा अध्यक्षिय समारोप महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय गवई यांनी केला तर आभार पर्यवेक्षिका प्रा. वनिता पाटील यांनी मानले.

त्यागमूर्ती माता रमाई आंबेडकर यांच्या १२७वी जयंती निमित्ताने विविध स्पर्धांचे लहाण मूर्तींना पारितोषिक वितरण.

लातूर :- राजा शूद्धोधन बूद्ध विहार या ठिकाणी त्यागमूर्ती माता रमाई यांच्या १२७वी जयंती निमित्ताने विविध स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती त्या मध्ये वतूच स्पर्धा ,निबंध स्पर्धा ,रांगोळी स्पर्धा ,भिम व रमाई यांचे गीत गायनअसे अनेक स्पर्धा चे आयोजन राजा शूद्धोधन बूद्ध विहाराच्या वतीने करण्यात आले होते.या मध्ये बालाजी नगर,प्रबूद्ध नगर , ग व ली नगर,मळवटी रोड परिसरातीलमूर्तींनी सहभाग नोंदवला होता यामध्ये प्रथम,द्वितीय व तिसरे असे पारितोषिक प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते या मूर्तींना पारितोषिक देऊन सन्मान करण्यात आला या वेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून महिला शारदा

दांडे,जयश्री कांबळे,आम्रपाली सोनवणे ,लता सूर्यवंशी,सोजरबाई साळवे,आयोध्या कांबळेयांची प्रमुख उपस्थिती होती..यावेळी राजा शूद्धोधन चॅरिटेबल ट्रस्ट चे अध्यक्ष आनंद सोनवणे ,विक्रम चिकाटे,सूर्यकांत दांडे,गौतम सूर्यवंशी,विशाल कांबळे ,हेमंत जाधव,धम्मरत्न सोनवणे,दागू साळवे,राजकुमार कांबळे,विनोद दांडे,व नामरीक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते...

शिवजयंती: मराठा लिबरेशन टायगर संघटनेच्या वतीने २५१ किलो गव्हाच्या खिरीचे वाटप. छ. शिवाजी महाराज चौकात हजारो नागरिकांनी घेतला खिरीचा आस्वाद.

गेली अनेक वर्षांपासून जयंती निमित्त विविध महा मानवांच्या विचारवरील पुस्तिकांचे प्रकाशन करण्यात येते. या पुस्तिकांचे विनामूल्य वाचकापर्यंत वितरण करण्यात येते. याशिवाय रक्तदान शिबिर, आरोग्य शिबिर, विविध विषयावर व्याख्यान, कार्यशाळा आदींचे आयोजन करण्यात येते. यंदाही आरोग्य शिबिरासह २५१ किलोची गव्हाची खीर वाटप करण्यात आली आहे. पुढेही विविध उपक्रम राबवत महापुरुषांची जयंती साजरी करण्यात येईल.

लातूर :- छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती निमित्त विविध सामाजिक कार्यक्रम राबवले जातात. याच अनुषंगाने मराठा लिबरेशन टायगर संघटना लातूरच्या वतीने एक आगळावेगळा कार्यक्रम राबविला. छत्रपती शिवाजी महाराज चौक येथे तब्बल २५१ किलोची गव्हाची खीर वाटप केली. यावेळी हजारो नागरिकांनी या खीरीचा आस्वाद घेतला. मराठा लिबरेशन टायगर संघटनेने यावर्षी शिवजयंतीनिमित्त आगळे वेगळे कार्यक्रम घेतले. यामध्ये दि. १४ ते १८ फेब्रुवारी दरम्यान सर्व रोग निदान आरोग्य शिबिर घेऊन गरीब,मजूर,कामगार यांच्या आरोग्याची

तपासणी करून योग्य ते उपचार करण्यात आले. तसेच या सोबत दि. १९ फेब्रुवारी रोजी सायंकाळी ६ वाजता छत्रपती शिवाजी महाराज चौक येथे छ. शिवाजी महाराज यांना अभिवादन करून २५१ किलोची गव्हाची खीर वाटप केली. यावेळी छत्रपती शिवाजी महाराज की जय, जय शिवाजी जय भवानी, कुळवाडी भूषण छत्रपती

शिवाजी महाराज यांचा विजय असो आदी जयजयकार करत घोषणा देण्यात आल्या. यावेळी श्रीनिवास बडूरे, भीम गडेराव, महेश गुंड, अशोक मगर, सुरज शिंदे आदींनी नियोजन केले. तर दत्ता पवार, रहीम शेख, दीपक राऊतराव, मोहन गोरे,आकाश हूलगुंडे, विशाल काळे,सूर्यकांत राजपंगे, ड.आशिष चव्हाण, डी.उमाकांत,प्रसाद काळे, मारुती पवार,यांनी परिश्रम घेतले.

स्वा.रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड येथे बाळशास्त्री जांभेकर यांची जयंती साजरी.

लातूर :- स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड येथे बाळशास्त्री जांभेकर यांची जयंती साजरी करण्यात आली. यावेळी महात्मा बसवेंद्रेकर शिक्षण संस्था, लातूरचे अध्यक्ष श्री. आदिनाथ सांगवे यांच्या हस्ते पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. यावेळी कुलगुरु मा.डॉ.मनोहर चासकर, संस्थेचे सचिव श्री. माधवराव पाटील टाकळीकर, रासेयो संचालक डॉ. मल्लिकार्जुन करजगी, प्राचार्य डॉ. संजय गवई व इतर सर्व मान्यवर उपस्थित होते.

वकिलाचा पक्षकारासमोर अवमान केल्याप्रकरणी वकील संधाने केला

तहसीलदार शारदा चौडेकर यांचा निषेध,

किनवट: शेख शौकत :-न्यायालयीन कामकाजासाठी तहसील कार्यालयात गेलेल्या वकिलाचा पक्षकारासमोर अवमान केल्याप्रकरणी किनवटच्या वकील संधाने तहसीलदार शारदा चौडेकर यांचा निषेध करून त्यांच्यावर कारवाईची मागणी केली. यासंदर्भात किनवटच्या दिवाणी न्यायाधीशांना दिलेल्या निवेदनात नमूद केले आहे की, वकील विलास सूर्यवंशी हे दि. ५ फेब्रुवारी रोजी पक्षकारासोबत न्यायालयीन कामकाजासाठी तहसीलदार तथा तालुका दंडाधिकारी कार्यालयात गेले होते. त्यावेळी आक्षेप क्रता प्रतिवादी यांचे म्हणणे सादर करण्यासाठी केस मधील वादपत्राच्या अर्जाच्या व सोबत दिलेल्या कागद पत्राच्या प्रति तहसीलदार शारदा चौडेकर यांना मागितल्या असता त्यांनी फाईल न बघता तुम्ही कागद सांगा असे उद्दट बोलून पक्षकारासमक्ष 'गेट आऊट'

असे अँड सूर्यवंशी यांना उद्देशून पदाला कलंकित करणारी अवमानकारक व वकिली व्यवसायाची अवमूल्यन करणारी भाषाकेली. शिवाय, सूर्यवंशी यांच्या पक्षकाराला 'यांना कशाला वकील म्हणून लावले' असा प्रश्न करत पुन्हा सूर्यवंशी यांचा अवमान केला. तालुका दंडाधिका-यांच्या या कृतीचा किनवट वकील संधाने निषेध केला. अवमानाच्या निषेधार्थ वकील संधाने सोमवारी दि. १७ रोजी न्यायालयीन कामकाजावर बहिष्कार टाकला, वकिलाचा अवमान करणा-या तहसीलदारांची चौकशी करून त्यांच्यावर कारवाई करावी, अशी मागणी वकील संधाने केली आहे. दिवाणी न्यायाधीशांना निवेदनावर वकील संधाने अध्यक्ष अँड. राहुल सोनकांबळे, उपाध्यक्ष एस. एम. राठोड, सचिव अँड एस. पी. शिरपुरे, कोषाध्यक्ष अँड एम. एम. बडयुजर आदींच्या सहा आहेत.

विमा योजना बंद करून थेट शेतकऱ्यांना सानुग्रह अनुदान घ्या: राज्य बाजार समितीचे उपसभापती संतोष सोमवंशी यांची मागणी

लातूर : केंद्र, राज्य सरकार तसेच शेतकरी हिस्सा ही रक्कम कोट्यवधी रुपयांत आहे. त्या तुलनेत शेतकऱ्यांना मिळणारी भरपाई अत्यल्प असून विमा कंपनी व शेतकऱ्यांमध्ये भरपाईच्या मुद्द्यावरून वादही उद्भवतात त्या पार्श्वभूमीवर विमा योजना बंद करीत थेट शेतकऱ्यांनाच दरवर्षी सानुग्रह अनुदान देण्यात यावे, अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य बाजार समिती संघाचे उपसभापती संतोष सोमवंशी यांनी कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे यांच्याकडे केली. केंद्र आणि राज्य सरकारकडून सुरुवातीला विमा कंपन्यांना ५०-५० टक्के हिस्सा विमा हप्त्यातून दिला जात होता. त्याबरोबरच शेतकऱ्यांकडून देखील विमा हप्त्यातून घेण्यात येत होता. त्यानंतरच्या काळात या तरतुदीत बदल करून केंद्राने आपल्या हिश्शात वाढ केली. या माध्यमातून कोट्यवधी रुपयांचा निधी विमा

कंपन्यांना मिळत असताना पीक नुकसानी नंतर भरपाई संदर्भातील मुद्दे निश्चितच चिंतनीय आहेत. विमा भरपाई आणि इतरही सारे निकष आणि अटी सध्या कंपन्या पुरक आहेत. कंपन्यांनी नियम ठरविताना स्वतःचे जास्त हिात जपण्यावर भर दिला आहे. त्यामुळे कंपन्यांऐवजी सरकार पातळीवर निकष निश्चित करून या अटी मान्य असलेल्या कंपन्यांचा पीकविमा क्षेत्रात उत्तरविण्याची गरज आहे किंवा विमा हप्त्याऐवजी सरसकट शेतकऱ्यांना मदतीचा प्रस्तावही योग्य आहे. शेतकऱ्यांचा छळ

कंपन्यांद्वारे होतो. अक्षरशः त्यांना वेटीस धरले जाते. जिल्हाधिकारी तसेच जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना देखील कंपन्या जुमानत नाहीत. त्यामुळे शासनाने पुढाकार घेत केंद्र आणि राज्य सरकारचा विमा हप्त्या तसेच शेतकरी विमा हप्त्या गृहीत धरत थेट शेतकऱ्यांच्याच खात्यात दरवर्षी ठरावीक रक्कम जमा केली तर शेतकऱ्यांची आर्थिक स्थिती सुधारण्यास मदत होईल अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य बाजार समिती संघाचे उपसभापती संतोष सोमवंशी यांनी केली आहे

